

Державний навчальний заклад
«ОДЕСЬКЕ ВИЩЕ ПРОФЕСІЙНЕ УЧИЛИЩЕ ТОРГІВЛІ
ТА ТЕХНОЛОГІЙ ХАРЧУВАННЯ»

М.Ткаченко

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ – НОВІ МОЖЛИВОСТІ
ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ПТНЗ

Одеса, 2021

Схвалено науково-методичною радою державного навчального закладу «Одеське вище професійне училище торгівлі та технологій харчування» (протокол № 1 від 30.09.2021р.)

Розробники:

Ткаченко М.В. – кандидат педагогічних наук, викладач Державного навчального закладу «Одеське вище професійне училище торгівлі та технологій харчування»

В матеріалах висвітлено Інтернет-ресурси, які можуть стати платформою для дистанційного навчання в ПТНЗ.

Ткаченко М.В., 2021

ДНЗ «ОВПУТТХ», 2021

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ – НОВІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ПТНЗ

Ткаченко М.В. , викладач-методист, к.п.н. ,
ДНЗ «Одеське вище професійне училище
торгівлі та технологій харчування»

Анотація. Висвітлено Інтернет-ресурси, які можуть стати платформою для дистанційного навчання в ПТНЗ.

Ключові слова: дистанційне навчання, Інтернет-ресурс, ПТНЗ, освітній процес

DISTANCE LEARNING – NEW OPPORTUNITIES FOR EDUCATION IN VET.

**Tkachenko, teacher-trainer,
the Odessa Higher Vocation of Trade
and Nutrition Technologies**

Annotation. Highlights of internet resources that could become a platform for distance learning.

Keywords: distance learning, internet resources, VET, educational process.

Розвиток інформаційно-комунікаційних технологій, впровадження їх у освітній процес ПТНЗ, підключення до глобальної мережі Інтернет, поява різноманітних гаджетів у учнів, вимога суспільства щодо підвищення якості освітніх послуг – усі ці процеси актуалізували питання оновлення підходів до організації навчання здобувачів освіти.

Одним із сучасних пріоритетних напрямів модернізації освіти визнане дистанційне навчання. Ідея дистанційного навчання не нова, вона існує з часу виникнення та поширення самої світової мережі Інтернет, яка забезпечує миттєвий доступ до потрібної інформації, різноманітні її форми та зворотній зв'язок.

Структура організаційного забезпечення дистанційного навчання учнів в училищі складається з п'яти основних взаємопов'язаних складових, це нормативно-правова, кадрова, навчально-методична та фінансова складова.

Дистанційне навчання охоплює сукупність таких засобів: засоби надання навчального матеріалу учневі; засоби контролю успішності учня; засоби консультації учня; засоби інтерактивної співпраці викладача і учня; можливість швидкого доповнення навчального курсу новою інформацією; коригування помилок.

У зв'язку з тим, що дистанційне навчання – це форма отримання освіти, що реалізується через Інтернет, то успішність дистанційного навчання у ПТНЗ

визначається технічним оснащенням закладу ПТНЗ (та учасників навчального процесу) та рівнем володіння суб'єктів навчання комп'ютерними технологіями.

Застосування дистанційного навчання у професійній підготовці кваліфікованих робітників у ПТНЗ забезпечує вивчення предметів теоретичної підготовки, а професійно-практичне навчання та ДКА здійснюється традиційно, в умовах ПТНЗ, безпосередньо на робочих місцях на підприємстві. Здобувши засобами дистанційного навчання теоретичні знання в учнів створюється база для переходу до практичного навчання.

Організувати дистанційне навчання не складно. Для цього учням і викладачам потрібно мати:

- доступ до Інтернету;
- комп'ютер, планшет, смартфон.

Рішення про використання технологій навчання в освітньому процесі ухвалює педагогічна рада закладу освіти до початку навчального року або впродовж нього у випадку настання обставин, що потребують організації освітнього процесу з використанням технологій он-лайн-навчання.

Оцінювання результатів навчання учнів може відбуватися очно або дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій, зокрема відеоконференц-зв'язку.

Управління процесом дистанційного навчання, консультування щодо використання його ресурсів забезпечується адміністрацією училища. Забезпечення виконання навчальних планів освітніх програм може здійснюватись шляхом використання різних форм дистанційного навчання. Наприклад, це може бути асинхронне навчання, під час якого учасники освітнього процесу не спілкуються у режимі реального часу, а обговорюють окремі етапи роботи через Інтернет-ресурси та інші засоби дистанційної комунікації.

Дистанційне навчання може здійснюватися через листування викладача й учнів через мережу Інтернет (e-mail-навчання).

Класичний варіант e-mail-навчання передбачає отримання учнем щоденних повідомлень, що містять невелику кількість тестового матеріалу та перевірочні запитання до нього. До листа можуть входити активні посилання на додаткові матеріали (статті з періодичних видань, оригінальні тексти, презентації, відео фрагменти), які можна переглянути у мережі Інтернет. Матеріали можна надсилати всім учасникам навчання одним листом, указавши їхні електронні адреси через крапку з комою у рядку адресування. По завершенні періоду

дистанційного навчання учню надаються перевірочні завдання, що складені з питань, які надавалися під час вивчення окремих фрагментів матеріалу.

Для навчання можуть бути використані також платформи соціальних мереж. Для цього в обраній мережі (наприклад, у Facebook) створюється окрема група, в якій викладач розміщує навчальні матеріали. Це можуть бути як його власні матеріали, так і матеріали інших авторів. Учням пропонується ознайомитися із цими матеріалами і написати до них коментар на задану тему (можуть бути як однакові, так і різні) встановленого обсягу. Рекомендується використовувати завдання, які потрібно обговорювати, хоча допускаються і розрахункові завдання.

При такій формі асинхронного спілкування матеріали і відповіді доступні всім учасникам навчального процесу, але, за необхідності, викладач може звернутися до учня в чаті. Звичайно, викладач повинен керувати групою, сторінкою чи спільнотою і вилучати невдалі матеріали та коментарі, розміщені учнями. Також для зручності можна обрати формат спільноти з обмеженим доступом (тільки для учасників спільноти).

Однією з форм дистанційного навчання є синхронне навчання. Для цього усі учасники навчального процесу мають бути одночасно присутні у віртуальному середовищі хмарного сервісу або програми.

Для організації такої роботи можна використати сервіси для online-спілкування Skype, GoogleTalk, спільні документи. На жаль, така форма роботи є досить складною для великої кількості учасників. Тому цю форму доцільніше використовувати як додатковий елемент організації робочого процесу.

Наприклад, учні поділяються на групи, кожній з яких надається завдання скласти (відреагувати, обговорити тощо) спільний навчальний матеріал, розташований на сервісі спільних документів. Тоді учасники групи самі зв'язуються між собою для виконання завдання, а результати (за необхідності – й процес) його виконання викладач може спостерігати в обраному хмарному середовищі або отримати його від учнів електронною поштою.

Педагогічні працівники самостійно визначають режим (синхронний або асинхронний) проведення окремих навчальних занять. При цьому не менш як 30 відсотків навчального часу, передбаченого освітньою програмою закладу, організовується в синхронному режимі (решта навчального часу – в асинхронному режимі).

Оцінювання результатів навчання учнів може відбуватися очно або дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій, зокрема відеоконференц-зв'язку.

Ресурсів для дистанційного навчання багато. Вибрати один ресурс для дистанційного навчання це обмежити можливості учасників дистанційного навчання. Тож у ході роботи ресурси можна змінювати, доповнювати один одним. Кожен викладач може продумати, як він працюватиме з групою, щоб освітній процес був технічно зручним та результативним.

Найзручнішими ресурсами є наступні:

Сайт закладу освіти

Створіть на сайті закладу освіти розділ «Дистанційне навчання» зі сторінками для навчальних предметів. На сторінці кожного навчального предмета розміщуйте навчальні матеріали е-уроків, тести, завдання та вправи, посилання на відкриті Інтернет-ресурси.

На сторінці закладу у соціальних мережах можна розмістити посилання на сайт і наголосити, що у визначений період освітній процес заклад здійснює за розділом «Дистанційне навчання».

Viber, Facebook

Viber – дуже популярний ресурс для спілкування. Під час карантину він може вас неабияк виручити. Кожен викладач-предметник має створити групу. Можна об'єднати паралельні групи – на розсуд викладача. Це буде зручно і викладачам, і учням, бо не буде міжпредметної плутанини. Можна також створити загальну організаційну групу. Додати до неї викладачів та учнів й повідомляти важливу інформацію щодо тривалості карантину, нових ресурсів для дистанційного навчання тощо.

- Окрім Viber, аналогічно можна організувати роботу у WhatsApp, Telegram.

Якщо більшість учнів є у Facebook, можна у цій соцмережі створити закриту групу. Переваги її в тому, що викладачі зможуть проводити онлайн-трансляції. А на сторінці закладу освіти можна інформувати про оновлення матеріалів е-уроків на інших ресурсах, зокрема на сайті.

Google Classroom

У цьому сервісі можна:

- створювати навчальні курси, завдання;
- ділитися навчальними матеріалами;

- перевіряти рівень засвоєння знань і відслідковувати прогрес успішності кожного учня.

Google Classroom дає змогу проводити онлайн-консультації, додавати до завдань чи уроків відео, зображення. Кожен може переглядати завдання, залишати коментарі та ставити запитання.

Для роботи потрібно мати обліковий запис Google. Усі матеріали зберігаються на Google Діску, також приходять сповіщення на пошту Gmail.

Щоб працювати у сервісі, усім учням та викладачам потрібно мати **обліковий запис Google**.

Мережа «Щоденник»

Це всеукраїнська безкоштовна шкільна освітня мережа, у якій є:

- електронний щоденник;
- електронний журнал викладача;
- бібліотека художньої літератури за програмою;
- медіатека – навчальна література, аудіо та відео;
- словники та онлайн-перекладачі.

Викладачі можуть давати учням домашнє завдання, прикріплюючи необхідні файли, та відстежувати статус виконання. А учні – надсилати на перевірку файли з виконаними завданнями. Викладач виставляє оцінки, проглядає успішність.

Сайт: shodennik.ua.

ZOOM

Для початку роботи необхідно завантажити програму ZOOM на комп'ютер, ноутбук, планшет (для цього необхідно ввести «Завантажити програму ZOOM безкоштовно»).

Педпрацівник:

1. Створює конференцію в програмі ZOOM (у безкоштовній версії програми урок триває 40 хвилин).
2. Запрошує на конференцію кожного учня (здійснює розсилання запрошення кожному) необхідної групи (ця функція є у програмі при створенні конференції).
3. На початку конференції перевіряє підключення кількості учнів, складає список.
4. Проводить інструктаж.
5. Наприкінці конференції визначає домашнє завдання і строки його виконання.
6. Приймає домашнє завдання на VIBER або електронній пошті.

Учень:

1. За декілька хвилин до початку конференції переходить за посиланням і становляться учасниками конференції.
2. Слухають конференцію.
3. Відправляють домашнє завдання на VIBER або електронну пошту.

ЕЛЕКТРОННА ПОШТА (e-mail)

Медпрацівник:

1. Відправляє інструктаж електронною поштою або за допомогою VIBER або на сайті училища.
2. Приймає домашнє завдання у VIBER або електронною поштою.

Учень:

1. Прочитав або прослухав інструктаж, відправляє технологічну картку та звіт про проведену роботу (фото, відео) на електронну пошту медпрацівника.

Отже, дистанційне навчання – ідеальна підмога в створенні освітнього простору, формуванні в учнів пізнавальної самостійності, активності, розвитку критичного мислення, а інколи це єдина можливість не зупиняти навчання учнів (наприклад, період карантину COVID-19).

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА:

1. Биков В.Ю. Дистанційне навчання. Енциклопедія освіти. Київ: Юрінком Інтер, 2008. С. 191-193.
2. Закон України «Про професійно-технічну освіту». URL: <https://cutt.ly/HfShtzK>.
3. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. URL: <https://cutt.ly/5fShe42>.
4. Положення про дистанційне навчання. URL: <https://cutt.ly/yfShyj1>.
5. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні. URL: <http://www.osvita.org.ua/distance/pravo/00.html>.